

АЗАРОВ Микола Янович (17. 12. 1947, Калуга, РФ) — державний діяч, геолог, геофізик. Доктор геолого-мінералогічних наук (1986), професор (1991), член-кореспондент НАНУ (1997—2022). Народний депутат України (1994–98). Головний Державний радник податкової служби (1997). Повний кавалер ордена «За заслуги» (1996, 1999, 2000, позбавлений у 2024). Закінчив Московський університет (1971). Працював у тресті «Тулашахтоосушення» (1971–76); у Підмосковному науково-дослідному і проектно-конструкторському вугільному інституті (1976–84); 1984–95 — заступник директора, а згодом директор Українського державного науково-дослідного і проектно-конструкторського інституту гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи. 1996—2002 — голова Державної податкової адміністрації України. Фахівець із геофізичних методів пошуку і розвідування корисних копалин. Основні напрями наукових досліджень: фізико-математичне обґрунтування теорії та моделювання процесів поширювання каналових хвиль у пластах; розробка шахтної сейсмічної і електророзвідувальної апаратури; технології обробки та

інтерпретація шахтних сейсмічних даних для прогнозування гірничо-геологічних умов; розв'язування екологічних проблем вуглевидобувних районів.

Співзасновник і голова (від 2001) Партії регіонів. 2002—05, 2006—07 — Перший віце-прем'єр-міністр України, Міністр фінансів України; від 2010 — Прем'єр-міністр України. 21 листопада 2013 видав розпорядження призупинити підготовку до укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що призвело до масових протестів, відомих як Євромайдан (Азаров назвав його учасників злочинцями і терористами). 28 січня 2014 подав у відставку і виїхав до Австрії, звідти — до РФ. 2015 став співзасновником т. зв. Комітету порятунку України, що підтримує російську агресію проти України. Рішенням Загальних зборів НАНУ 15 червня 2022 позбавлений звання члена-кореспондента НАНУ. Указом Президента України 22 листопада 2024 року позбавлений державних нагород, зокрема ордена «За заслуги».

Основні праці

Эксплуатационная разведка гипсометрии угольного пласта // Уголь. 1981. № 11; Сейсмоакустический метод прогнозирования горно-геологических условий эксплуатации угольных месторождений. Москва, 1988 (співавтор); Электрическое просвечивание выемочных столбов на шахтах КНР // УУ. 1993. № 12; Геоэлектрическая модель Евразийского складчатого пояса. К., 1998; Геологические модели золоторудных месторождений Украинского щита и Донбасса. К., 1999; Все про податки. К., 2000 (співавтор).

Рекомендована література

1. 34 зрадники України позбавлені державних нагород України: Президент підписав відповідний указ // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 2024, 22 листоп.

Д. Є. Макаренко

Бібліографічний опис:

Азаров Микола Янович / Д. Є. Макаренко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42742>. — Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).